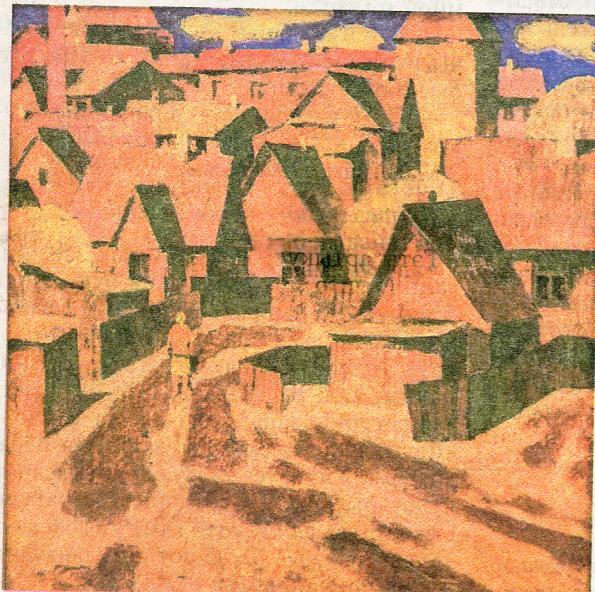

Варта нагадаць...

Учора ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі пачала працаваць выстаўка «Адметныя 85», прымекаваная да знакавай даты Беларускага саюза мастакоў. Пра экспазіцыю гаворка будзе ісці ў наступным нумары, а сёння хацелася б сказаць некалькі слоў пра работы, якія некаторы час дэмантраваліся ў феае Вялікага тэатра Беларусі. Выстаўка «85 гадоў разам» презентавала жывапіс аўтараў розных пакаленняў з фондаў БСМ.

Чым была адметная экспазіцыя, дык работамі, якія рэдка дэмантруюцца. Многія з іх не падыходзяць для рознага роду праектаў з-за неадпаведнасці канцепцыі.

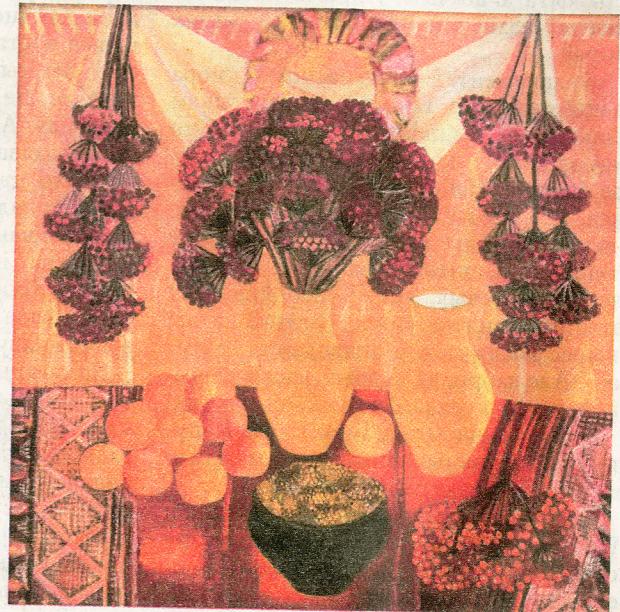

Уладзімір Мудрогін «Світанне. Стары Мінск».

Як правіла, большасць выставак Саюза мастакоў прымекаваны да юбілею мастака ці знакавай даты ў жыцці краіны, што неабходна «прайлюстраваць» творамі пэўнай тэматыкі. Так і хаваючца ад гледача да часу цікавыя з пункту гледжання мастацкай вартасці і гісторычнага контэксту работы.

Так, некалькі карцін на выстаўцы прысвечаны Мінску. Гэта, напрыклад, пейзажы «Стары Мінск» (1984) Барыса Няпомняшчага, «Агні вызваленага Мінска» (1990) Вячаслава Кубараўа, «Вуліца Я. Купалы» (1961) Абрама Кроля, а таксама «Світанне. Стары Мінск» (год стварэння работы не пазначаны) Уладзіміра Мудрогіна. Калі першыя тры карціны адлюстроўваюць больш-менш пазнавальную часткі горада, дакладней, яго цэнтра, то стылістычна яркая работа Уладзіміра Мудрогіна вылучаецца з гэтага шэрагу. Ён не прытрымліваўся правілаў сацрэалізму і выяўляў горад па-свойму, як гэта рабіў, напрыклад, Ізраіль Басаў. Менавіта яго імя прыходзіць у галаву пры знаёмстве з мінскім пейзажам. Агульнае ў іх творчасці і праўда ёсьць — гэта манументальнаясць, выразнасць, рытмічнасць кампазіцыі. Твор «Світанне. Стары Мінск» выдае Уладзіміра Мудрогіна як мастака-дэкаратара: будынкі, што ўтвараюць сцяну, агароджы і дрэвы выглядаюць як дэкарацыі да спектакля. А неба — яркае і спакойнае — кантрастуе з тым, што на зямлі, хоць не становіща падобнае да сапраўднага.

Запамінальныя ў экспазіцыі і нацюрморты: «Ураджай» (1974) Соф'і Лі, «Свята» (1985) Святланы Катковай, «Палівая кветкі» (1987) Валянціны Міхеевай. Апошні, дарэчы, вельмі тыповы, хоць і яркі, гарманічны, а вось два першыя могуць лічыцца ўзорамі беларускага нацюрморта. Кампазіцыя, калістычнае рашэнне, пабудова прасторы — ва ўсім гэтым выяўляеца аўтарскі почырк і стаўленне да культурнага багацця Беларусі, яе каштоўнай спадчыны.

Святлана Каткова «Свята», 1985 г.

Астатнія творы так ці інакш можна лічыць прысвечанымі харастру прыроды, прытым не толькі нашай (гаворка пра два выключэнні — «Мядзведзь-гара» (год напісання не пазначаны) Міхаіла Лісоўскага і «Маяк у Гаване» (1965) Георгія Паплаўскага). Карціны ледзьзве не ўсіх аўтараў прымушаюць пагадзіцца з меркаваннем знаўцаў аб тым, наколькі таленавітыя беларускія пейзажысты, наколькі гэта тонкія знаўцы адметнасцей і самых непрыкметных адценняў, як лічыцца, сціплай прыроды. Многія з мастакоў здолелі ўзбагаціць айчыннае мастацтва: Пётр Крохадэў, Іван Рэй, Аляксандар Кішчанка... Варта нагадваць пра зробленое імі.

Яўгенія ШЫЦЬКА